

Gemeente Amsterdam
t.a.v. 5.1, 5.1, 2, e en 5.1, 5.1, 2, e
per e-mail: 5.1, 2, e@amsterdam.nl

Amsterdam, 1 November 2018

Betreft: Voorstel placemaking Sixhaven

Beste 5.1, 2, e en 5.1, 2, e

Met plezier sturen wij ons voorstel voor placemaking Sixhaven in Amsterdam Noord. De opgave sluit goed aan bij onze kennis en ervaring m.b.t. de coördinatie van activatie van bewoners en stedelijke gebieden. Het lijkt ons een uitgelezen plek om aan de slag te gaan. Dit voorstel bestaat uit een gefaseerde uitwerking voor de procesbegeleiding van placemaking voor de komende 2 jaar, plus een planning en begroting. Uiteraard kan verdere informatie in overleg leiden tot aanpassing.

We verheugen ons op deze uitdagende opdracht en zien uit naar een samenwerking!

Met vriendelijke groet,
namens Placemakers

5.1, 2, e

Katusha Sol
Oprichter en directeur

Offerte: Placemaking Sixhaven

Inleiding en opdrachtomschrijving

De gemeente Amsterdam is druk bezig met het maken van plannen voor de ontwikkeling van het Willemsluizegebied rond de Sixhaven in Amsterdam Noord. Na lange tijd afgesloten te zijn wordt het gebied in 2019-2020 opengesteld voor de omliggende buurten en de stad. De gemeente wil graag placemaking inzetten in Sixhaven om de buurt te betrekken bij de plek en bij elkaar, en om het gebied op de kaart te zetten. Daarnaast kan het tijdelijk gebruik bijdragen aan de planvorming voor de toekomst van het gebied.

Placemaking is een adaptief proces, dat wordt vormgegeven door middel van co-creatie. Door kleinschalige ingrepen en activiteiten biedt placemaking mogelijkheden om op korte termijn waarde te creëren en te testen wat werkt in een gebied. Placemakers onderscheidt zich van andere bureaus door de procesbegeleiding daadwerkelijk inclusief te laten verlopen. We creëren verbinding tussen verschillende bevolkingsgroepen aan de hand van laagdrempelige concepten, die we ontwikkelen met bewoners, ondernemers en organisaties in de buurt. Met projecten als De Buurtcamping, het Wereldrestaurant en Podium Waterlandplein hebben we ruime ervaring met inclusieve ontwikkeling van plekken en een groot netwerk opgedaan in Amsterdam Noord. We begeleiden initiatiefnemers tijdens het placemaking proces, bijvoorbeeld door het opzetten en uitvoeren van opleidingstraject De BuurtCampus voor bewoners die De Buurtcamping organiseren. Ook in nieuwe gebieden zoals de Sluisbuurt zijn we actief als procesbegeleider om het gebied te verlevendigen en op de kaart te zetten met tijdelijke initiatieven. De basis voor succes ligt in ervaring met de methodiek, het betrekken van verschillende doelgroepen en een goed bewaakt proces.

Graag doet Placemakers hierbij een voorstel voor procesbegeleiding rondom het tijdelijk gebruik van vrije plots rondom de Sixhaven. We werken toe naar de opening van *De Buurthaven* in het voorjaar van 2019. Vervolgens coördineren we het programma, begeleiden we de initiatieven en sturen we aan naar een mooie doorstart van het gebied in 2020.

Het plan

Amsterdam Noord ontwikkelt in razend tempo. Door de bouw van duizenden woningen en vestiging van creatieve bedrijvigheid en horeca steken steeds meer mensen dagelijks het IJ over. De ontwikkelingen staan in schril contrast met de oude wijken en bewoners van Noord. Met name Volewijck en de IJplein-/Vogelbuurt kennen veel armoede en zijn in sociaal opzicht kwetsbaar. Sixhaven ligt in het oog van de orkaan: een groene, vrije ruimte aan het water, middenin de snel veranderende stad. Een plek die nu al in ruimtelijk opzicht verschillende Noordse wijken verbindt, en waar straks ook verschillende groepen bewoners en bezoekers elkaar kunnen ontmoeten. Dat is onze ambitie voor placemaking in Sixhaven.

Voor de vrijkomende plots rondom Sixhaven werken we onder de vlag van *De Buurthaven*. We gebruiken dit concept als kapstok waar we de tijdelijke initiatieven aan kunnen ophangen en waarmee we deze onder één noemer kunnen communiceren. Wat de exacte invulling van *De Buurthaven* wordt, bepalen we samen met gemeente, geïnteresseerde bewoners, ondernemers en organisaties uit de omliggende buurten. Ontmoeting en verbinding in de openbare ruimte staan centraal in het concept. We streven er daarom naar

om waar mogelijk initiatieven te combineren. 'De Buurthaven' is natuurlijk ook een verwijzing naar de unieke ligging aan het Noordhollandsch kanaal, naast de Sixhaven en de Willemsluizen. Daarnaast kan 'haven' ook figuurlijk worden opgevat: een thuishaven, toevluchtsoord en rustplaats in de drukke stad.

Doelen

Concreet stellen we de volgende doelen voor placemaking in Sixhaven:

- Eigenaarschap versterken door lokale initiatieven ruimte te bieden;
- Communityvorming stimuleren tussen verschillende initiatieven, groepen bewoners en lokale organisaties;
- Bekendheid geven aan Sixhaven gebied door hiervan een tijdelijke, inspirerende locatie te maken met goede balans tussen rust en levendigheid;
- Aantrekkelijkheid en onderscheidende identiteit van Sixhaven gebied vergroten door aan te sluiten op lokale (sociale en ruimtelijke) kwaliteiten;
- Bijdragen aan planvorming voor de toekomst van Sixhaven gebied door te onderzoeken wat op deze locatie draagvlak heeft en succesvol kan worden uitgevoerd.

De basis van Placemaking ligt in het voortbouwen op bestaande kwaliteiten, zowel sociaal als fysiek. Placemakers doet graag een voorstel voor een procesontwerp dat voortbouwt op de bijzondere locatie aan het water en ruimte biedt aan ideeën en wensen van bewoners, ondernemers en organisaties uit de omgeving. Grofweg doorlopen we drie fasen: van voorbereiding, opening en beheer van *De Buurthaven* tot afsluiting en evaluatie. Hieronder worden de stappen, activiteiten en resultaten per fase uiteengezet.

Fase 1: Voorbereiding, werving, selectie en buurthavenmeesterhuisje

December 2018 t/m April 2019

Voorbereiding

In de eerste fase worden belangrijke stappen gezet, te beginnen met een *kick-off* bijeenkomst met de gemeentelijke opdrachtgever/projectleider, team en overige belangrijke betrokkenen. In het eerste gedeelte van deze bijeenkomst zullen we de ambities en rollen binnen het project afstemmen. In het tweede gedeelte van de bijeenkomst begeleidt Placemakers een inspiratie- en brainstormsessie over het aanbod (wat bieden we aan initiatiefnemers?) en selectiecriteria (wat vragen we van initiatiefnemers?). Hieruit volgt een bondige selectieleidraad. Het is van belang dat de mogelijkheden en beperkingen voor tijdelijke invulling helder en transparant zijn voor de initiatiefnemers.

De te selecteren initiatieven moeten in ieder geval:

- Divers zijn in aanbod, van kleinschalige evenementen tot activiteiten en objecten;
- Inclusief zijn en aansluiten op de kenmerken van bewoners uit omliggende wijken (qua inkomen, leefwereld);
- Gerund worden door individuen/organisaties vanuit zowel oud als nieuw Noord;
- Een verbindend karakter hebben door verschillende doelgroepen aan te trekken;
- Te combineren zijn met andere initiatieven;
- Aantrekkelijk zijn/aandacht trekken van mensen binnen en buiten het gebied;
- Financieel zelfvoorzienend zijn;
- Rekening houden met de seizoenen;
- Rekening houden met het bestemmingsplan;
- Vanaf december 2020 direct verplaatsbaar of verwijderbaar zijn;

Werving

Gedurende het gehele proces vormt Placemakers het aanspreekpunt voor organisaties en bewoners die een initiatief willen organiseren in *De Buurthaven*.

In deze eerste fase starten we met een contactmoment met initiatiefnemers wiens plan bij de gemeente bekend is om hen op de hoogte te brengen van de procedure en selectiecriteria. Hiernaast nodigen we bewoners, ondernemers en organisaties uit omliggende wijken uit om een kort plan of idee in te dienen via *De Buurthaven* website.

Onze ervaring leert dat het loont om daadwerkelijk de wijk in te gaan en via sleutelfiguren en lokale organisaties bekendheid te geven aan het concept. Voor dit onderdeel, en zeker ook voor het vervolproces, doen we graag aanspraak op ons uitgebreide netwerk in Amsterdam Noord, opgebouwd n.a.v. eerdere projecten en samenwerkingen (o.a. De Buurtcamping, De Modestraat, HotMamaHot, De Noorderparkkamer, Combiwel, DOCK, Cordaan, Doras, Civic, Resto van Harte, OBA, Bredero College, De Ceuvel incl. Metabolic en WeTheCity, SchoonSchip, Sexyland, Rederij Lampedusa).

Selectie en programmering

Nadat is beoordeeld welke initiatieven aan de selectiecriteria voldoen, organiseren we een *pitches & drinks* avond waarbij de initiatieven hun plannen presenteren. We nodigen hier verschillende stakeholders voor uit; gemeente, stadsmakers, bewoners, reeds geïnteresseerde initiatieven en andere lokale belanghebbenden. Tijdens de pitch stemmen bezoekers op initiatief/initiatieven van hun voorkeur.

Na de *pitches & drinks* avond maakt Placemakers een voorstel voor de startprogrammering van het gebied, inclusief mogelijke combinaties tussen initiatieven. De programmering wordt afgestemd met de gemeente. Kansrijke initiatieven waarvoor geen ruimte is worden waar mogelijk gekoppeld aan partijen die initiatiefnemers verder kunnen brengen.

Placemakers begeleidt de geselecteerde initiatieven vervolgens bij het verder uitkristalliseren en organiseren van de plannen. We adviseren bij het ophalen van financiering (crowdfunding, fondsen, subsidies en sponsoring) of aanvragen van vergunningen. Om het voor initiatiefnemers eenvoudiger te maken ontwikkelen we ondersteuningsmateriaal op het gebied van ondernemerschap, productie, programmering en hosting.

Daarnaast leveren we input aan de gemeente ten behoeve van de gereedmaking van het terrein en de communicatiestrategie (huisstijl ontwikkeling, social media en PR).

Optie: Buurthavenmeesterhuisje

Een havenmeesterhuisje - een fysieke plek op locatie - kan als hoofdkwartier / loket van *De Buurthaven* fungeren. Hier kunnen initiatieven en geïnteresseerden zich op een laagdrempelige manier door ons laten informeren. Placemakers is aanwezig op spreekuren. Voor de geselecteerde initiatieven kan het als overdekte uitvalsbasis of kleine opslag dienen. Het Buurthavenmeestershuisje kan de vorm aannemen van een tent, boot of klein bouwwerk en eventueel worden aangevuld met voorzieningen als (tijdelijke) toiletwagens. We streven ernaar om deze in de aanloop naar de opening te plaatsen zodat het ook als aankondiging van *De Buurthaven* fungeert.

Resultaten fase 1:

- De selectieleidraad
- Ondersteuningsmateriaal voor initiatiefnemers; briefings en formats op het gebied van ondernemerschap, financiering, productie, programmering en hosting
- Startprogramma *De Buurthaven*
- Bekendheid van *De Buurthaven*
- Optie: plaatsing Buurthavenmeesterhuisje

Werkzaamheden Placemakers fase 1:

Hieronder volgt een inschatting van de werkzaamheden en het aantal uren voor deze fase:

- Kick-off bijeenkomst organiseren 1 dag
- Ontwikkelen selectieleidraad initiatieven 4 dagen
- Opzetten *De Buurthaven* website 2 dagen
- (Lokale) werving initiatieven 4 dagen
- Aanspreekpunt geïnteresseerde initiatiefnemers 4 dagen
- Selectie initiatieven voor *pitches & drinks* 1 dag
- Organisatie *pitches & drinks* 2 dagen
- Samenstellen startprogramma 2 dagen
- Ontwikkeling ondersteuningsmateriaal initiatieven 2 dagen
- Begeleiding initiatieven 3 dagen
- Positionering en promotie van het gebied *ntb* (naar ons idee is dit geen onderdeel van deze uitvraag (m.u.v. werving van initiatieven). Mocht dit wel het geval zijn, stellen wij graag voor samen te werken met een hierin gespecialiseerde projectpartner)
- Optie: plaatsing en gereedmaking buurthavenmeesterhuisje *ntb*

Fase 2: Opening en looptijd De Buurthaven

Mei 2019 t/m Oktober 2020

Feestelijke opening

De Buurthaven wordt feestelijk geopend in het voorjaar. Promotie gebeurt op de schaal van de buurt en stadsbreed. Bezoekers leren het terrein en de programmering kennen, maar tijdens deze opening wordt ook nadrukkelijk een verbinding gezocht met de omgeving van *De Buurthaven*. Een veerbootje haalt en brengt omwonenden tijdens de opening op een bijzondere manier naar *De Buurthaven*. Tegelijk introduceert de boottour bezoekers van buiten de buurt aan Amsterdam Noord. De tour vaart door het Noordhollandsch kanaal en kent verschillende op- en afstaplocaties en kleine activiteiten op en langs de route. Tijdens de looptijd zou het idee van een boottour ook verder geëxploiteerd kunnen worden en als verdienmodel dienen voor de initiatieven.

Looptijd van De Buurthaven

Gedurende de openstelling zijn initiatiefnemers op deze locatie de 'eigenaren' die *De Buurthaven* laten leven en invulling geven binnen de gestelde randvoorwaarden. Naar gelang het soort initiatief en de seizoenen zal de programmering in de loop der tijd aangepast worden. Werving, selectie en begeleiding van initiatieven gaat door en Placemakers bewaakt het overzicht en overkoepelend concept. Uitgangspunt blijft dat *De Buurthaven* verbinding tussen verschillende groepen stimuleert.

Placemakers ondersteunt o.a. op de volgende gebieden:

- Promotie en werving van bezoekers
- Financiering en sociaal ondernemerschap
- Backend en administratie
- Productie
- Placemaking

We stemmen de programmering en promotie van *De Buurthaven* doorlopend af met gemeente, communicatiebureau / afdeling en externe partijen.

Doorlopende evaluatie

De filosofie van placemaking is om te testen wat werkt in de praktijk. We evalueren initiatieven aan de hand van ontwikkelde topiclijsten (bereik, ervaring deelnemers, e.d.), om te achterhalen wat werkt en het concept te versterken. De evaluatie input biedt tevens aanknopingspunten voor de doorontwikkeling van het gebied.

Resultaten fase 2:

- Feestelijke publieke openstelling van *De Buurthaven*
- Start eerste initiatieven
- Wisselende programmering
- Rapportage evaluatie initiatieven

Werkzaamheden fase 2:

Hieronder volgt een opsomming van de werkzaamheden en een inschatting van het aantal uren:

- Voorbereiding opening en opening **5 dagen**
- Coördinatie (werving, selectie, programmering, ondersteuning) afhankelijk van het aantal, duur en de vraag **inschatting 1-2 dagen per week**
- Evaluatie **4 dagen**

Voorbeeldproject: De Buurtcamping

Placemakers heeft als mede-initiatiefnemer van De Buurtcamping - een (inmiddels landelijk) initiatief waarbij bewoners een camping organiseren in eigen stadspark om burens elkaar beter te leren kennen - ruime ervaring met procesbegeleiding en *do's* en *dont's* van het betrekken van de buurt.

Lessons learned

In 6 jaar tijd is De Buurtcamping gegroeid van 1 naar 20 campings en heeft het team van De Buurtcamping meer dan 200 (binnen teams van meer en minder ervaren) 'campingbeheerders' begeleid bij het opzetten van hun eigen camping. Dit doen we o.a. met een online leeromgeving en leertraject 'De BuurtCampus'. Enkele *lessons learned*:

- Laagdrempelige huisstijl en uitstraling
- Hyperdiversiteit: aansprekend concept voor verschillende groepen, diversiteit in programmering
- Toegankelijk aan de voorkant en professioneel aan de achterkant
- Inclusiviteit waarborgen door echt de buurt in te gaan (lokaal werven via sleutelfiguren, lokale organisaties en bij buurt-knooppunten)
- *Learning by doing* faciliteren
- Stimuleren van onderling leren tussen initiatiefnemers
- Koppeling tussen initiatiefnemers en externe experts

Fase 3: Afsluiting en evaluatie/bestendinging

November 2020 t/m December 2020

In december 2020 eindigt de periode waarin de plots rondom Sixhaven beschikbaar zijn. We sluiten *De Buurthaven* op feestelijke wijze af, met de buurt en initiatieven die de revue zijn gepasseerd. Eventueel komen de boottoers hier terug.

Naar aanleiding van de evaluaties helpt Placemakers initiatiefnemers hun project te verduurzamen en mogelijk ergens anders te laten landen. Placemakers draagt verzamelde input voor definitieve gebiedsontwikkeling over en evalueert het proces tijdens een afsluitende bijeenkomst met de gemeente. Parallel hieraan werken we aan opschaling van het concept *De Buurthaven* op andere plekken.

Resultaten fase 3:

- Afsluitende, feestelijke buurtactiviteit
- Advies over definitieve gebiedsontwikkeling
- Evaluatie en verduurzaming initiatieven
- Breed gedragen input voor definitieve invulling van het gebied

Werkzaamheden fase 3:

- Organisatie feestelijke afsluiting - 4 dagen
- Opstellen advies over definitieve gebiedsontwikkeling - 2 dagen
- Begeleiding verduurzaming/verplaatsing initiatieven - 2 dagen

Tijdslijn

December 2018	Kick-off, ontwikkeling selectieleidraad
Januari 2019	Start werving initiatieven
Februari 2019	Pitch & Drinks
Februari/Maart 2019	Ontwikkeling ondersteuningsmateriaal en opstellen programmering, begeleiding initiatieven
Maart/April 2019	Terrein gereed. Optie plaatsing buurthavenmeesterhuisje
April/Mei 2019	Opening <i>De Buurthaven</i>
Mei 2019 t/m Dec 2020	<i>De Buurthaven</i> in bedrijf
Nov/Dec 2020	Afsluiting en overdracht

Begroting

In onderstaande tabel staat de begroting voor de werkzaamheden van Placemakers voor het uitvoeren van het traject De Buurthaven.

Fase		Dagen	Bedrag
1	Vorbereiding, werving, selectie	25	5.1, 2, f
	Materiaalkosten pitches, werving <ul style="list-style-type: none"> - Promotie en positionering - Buurthavenmeesterhuisje 		PM PM PM
	Afstemming opdrachtgever (1 uur per week)	2,5	5.1, 2, f
	<i>Subtotaal Fase 1</i>		5.1, 2, f
2	Opening <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalkosten opening 	5	5.1, 2, f PM
	Procesbegeleiding (inschatting 1-2 dagen per week, afhankelijk van aantal, duur en vraag initiatieven) <ul style="list-style-type: none"> - Materiaal- en beheerkosten 	72 (1 dag p/w)	5.1, 2, f PM
	Evaluatie	4	5.1, 2, f
	Afstemming opdrachtgever (0,5 uur per week)	4,5	5.1, 2, f
	<i>Subtotaal Fase 2</i>		5.1, 2, f
3	Afsluiting <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalkosten feestelijke afsluiting 	4	5.1, 2, f PM
	Evaluatie en bestendiging	4	5.1, 2, f
	<i>Subtotaal Fase 3</i>		5.1, 2, f

Het dagtarief van Placemakers is 5.1, 2, f per dag, op basis van 5.1, 2, f per uur. Bovenstaande kosten zijn exclusief btw, reis- en materiaalkosten en drukwerk. Het bovenstaande bedrag is een indicatief bedrag. Mocht blijken dat tijdens de uitvoering van de opdracht sprake is van substantieel meer of minder werk, dan zal tijdig met de opdrachtgever overlegd worden. Facturering vindt gefaseerd plaats, op basis van daadwerkelijk gemaakte uren.

Team

Het team voor deze opdracht bestaat uit ervaren placemakers. Katusha Sol is oprichter en directeur van Placemakers en De Buurtcamping. 5.1, 2, e 5.1, 2, e is architect met een voorliefde voor de openbare ruimte en met ruime ervaring als procesmanager bij ruimtelijke opkavelen. 5.1, 2, 5.1, 2, e is planoloog en community manager bij o.a. BankjesCollectief en 5.1, 2, e en heeft een groot netwerk in Amsterdam Noord.

Opdrachtbevestiging

Indien u met het bovenstaande akkoord gaat ontvangen wij graag een getekende kopie van deze offerte retour.

Voor akkoord,

datum

Katusha Sol
Stichting Placemakers

Voor akkoord,

datum